

Posamezna številka v Ljubljani in Trstu 4 vin.

JUTRO

Lzven Ljubljane in Trsta 6 vin.

JUTRO izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. zjutraj, ob ponedeljkih ob 5. zjutraj.

Uredništvo in upravnishstvo je v Francišksanski ulici 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravništvu.

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Slovensko-nemška meja na Kočevskem.

Mala knjizica leži pred nami, toda nje pomen ni manjši, nego „Slovensko-nemška meja na Štajerskem“, ki je izšla od istega pisatelja pred leti.

nakupovala posestva ob jezikovnih mejah, kjer žive Slovenci, da dobijo novinci zaslonbo, ker bi se sredi Nemcev poizgubili.

Nadalje moramo osredotočiti svoje moči v Crnomlju, da si pridobimo nazaj izgubljene kraje v dobljiški in talčevrški občini.

Naj bi ne ostal pri tej problematični razpravi. Ne čudimo se in ne delajmo se ogrožene in bojevitte, temuč začnimo premišljeno in smotreno delati, da rešimo, kar je bilo nekđaj naše.

Tako piše avtor te knjige in mi ponavljamo to, ker je prav, da se važne stvari dvakrat povedo, dasi bi moralo zadostovati tudi enkrat.

Res' so male te kolonije, toda rastejo in to je glavno. Iz vsega spoznamo, da tudi na Gorenjskem ne smemo omaloževati nemške nevarnosti, ki ima močno zaslonbo v ponemčnem ozadju Koroske.

ljena Vrhnika je bila zastopana. Posebno se je opazalo, da je prihitelo na veselico precejšnje število vrlih kmetskih mož in krepkih mladeničev, dokaz, da sokolska ideja prodira z nevzdržno silo v širše kroge.

Splošni pregled.

Važen zgodovinski dan v avstrijski ustavi je 26. februar l. 1861. Ta dan je bil izdan takozvani februarSKI patent, ki je pomenjal zmago nemstva in plemstva oziroma centralizma in absolutizma.

„Slovenčevo“ redakcija so tinte napeljali — vsi lemenatarji bi v nji lahko se okopali.

Papirja tudi mnogo so za boj si nakupili — vse tehanje in fajmoštre lahko bi vanj zavili.

In ko je vse pripravljeno za bojevanje bilo, začeli so pisariti, da se je kar kadilo.

Tud' shode tri napravili so v slavni Kurji vasi, a vendar jim je delo šlo zelo, zelo počasi.

Iredenta v italljanski zbornici. Zanimanje budi odgovor na interpelacijo posl. Chiesa in Rosadi zaradi prepovedi, s katero je vlada prepovedala vprizoriti igro „Romanticimo“ v Florenci.

Sveti Oče in ljubljanske občinske volitve.

Ljubljancani so pametni — se niso dali vjeti, in za obljube farške so bili prav malo vneti.

V tej sili Jeglič list poslal je Svetemu Očetu: „V Ljubljani hud preti poraz katoliškemu svetu.“

Volitve — to je važna stvar, to vsak lahko sprevidi, če liberalci zmagajo, se bera nam izpridi,

Na ofre nihče ne bo šel, denar bodo tiščali, kaplanje bodo stradali nam vsem trebuhi vpali!

Ko list prišel je v Vatikan, je spal še Oče Sveti; komornik tajni pa njegov je hitel list odpreti.

In ko prebral je važno vest je brez obotavljanja pohitel v spalnico zbuditi brz papeža iz spanja.

In Sveti Oče v srcaji kar iz postelje je skočil in Jegliču v Ljubljano je tako-le brz sporočil:

Ljubljanskim bojevalcem rad pošilja zegnje Svoje, in Terseglav zloži naj marš, ki naj povsod se poje.

Qdpustke nove tudi rad brezplačno podeljuje vsakteremu boritelju ki vneto se bojuje.

Volitve — to je važna stvar, to rad On pripoznava — če liberalci zmagajo bo v škripcih Cerkev Prava.

Ko klerikalci so to vest v Ljubljani beli čuli, so od veselja svetega na glas po cestah rjuli.

In Terseglav je zložil marš, kot so mu ukazali. — Ljubljancani pa bodo ga že jutri v „Jutru“ brali.

Iz slovenskih krajev.

Iz Domžal. Sokol v Domžalah je priredil dne 19. februarja 1911 svoj plesni venček. Ker je bila to prva prireditve v novem „Sokol-skem domu“, je bilo za njo vseobče zanimanje.

gospa tako malo . . . Toda čeprav smo vsi skupaj potrebovali tako malo, vendar nam je primanjkovalo tudi tega. Nekega dne sem bila primorana, pustiti svojima goloboma okno zaprto.

Ob tem spominu so se Juani zamegile oči. Skalabrino je stiskal svoje orjaške pesti.

— In med tem je nenadoma povzela Juana, je šla moja kupčija čimdalje slabše. Kaj je vzrok tej nesreči, si nisem mogla razložiti, toda odjemalci so me zapuščali vse bolj in bolj, in cvetlice, ki sem jih kupovala, da bi jih prodajala dalje, so venele v moji košarici.

— Pa ti ni prišlo na um, da bi se ločila od stare žene, ki je bila vzrok tvoje nesreče? Roland je zastavil vprašanje s toplim prijaznim glasom.

— Ne, gospod, je odgovorila Juana naivno. Oklenila sem se bila gospe Silvije in jo vzljubila, kakor mater; meni, ki nikar nisem imela matere, se je zdelo sladko, da imam vsaj enega drugega človeka na tem svetu . . .

— Kaj si torej storila? je vprašal. Juana je povesila glavo, ter si z rokami zakrila čelo, ki je bilo postalo rdeče, kakor škrlat.

LISTEK.

MICHEL ZÉVACO:

Most vzdihljajev.

Roman iz starih Benetk.

Gospa Silvija pa ni plakala. Toda ta njena nema žalost mi je trgala srce. Vsak dan je na vse zgodaj odhajala z doma in se je vrnila šele pozno pod noč.

Torej, je vprašal Roland z mirnim glasom, se nihče ni usmilil moje matere?

Juana je povesila glavo. — Tisti, ki se jim smilila, je zamrmrala, si vsaj niso upali pokazati svoje sočuje!

Roland je zaprl oči, kakor da bi hotel prav do dobrega videti vso strašno sliko, ki so mu jo budile besede mlade ženske: kako bega njegova mati po beneških ulicah, in kako jo preganjajo pogledi groze in sovraštva.

In moral je vztrepetati. Kajti zdaj je čutil tudi on, kako se dviga v njegovem srcu isto strašno čuvstvo sovraštva, tista nova strast, tako nepremagljiva in mogočna, da se tistim, ki jih je zares obsedla, zdi, da je življenje pusto in prazno, dokler se njih sovraštvo ne nasiti.

Vendar pa je povzel s prejšnjo mirstostjo: — In kaj je počenjala zunaj? . . .

— Dolgo je hodila okrog palač najvišjih imenitnikov države. — Oh, zdaj razumem! je zahropel Roland. Moledovala je za moje pomiloščenje! . . .

— Nekega dne se ji je posrečilo priti do gospoda Foscarija, je nadaljevala Juana, toda on je ukazal svojim stražnikom, da naj mu jo spravijo s poti.

— Ali gospod Foscari ni dož v Benetkah? je zamrmral Roland s čudnim glasom.

— Da, dož je! . . .

— Dobro, le nadaljuj!

— Kaj naj vam rečem? . . . Nekega večera, ko sem ji zopet sledila blizo za petami, sem videla možkega, ki se ji je pridružil ter govoril z njo. Kaj ji je povedal? . . . Tega ne vem. Toda, ko se je gospa Silvija vrnila v stanovanje, sem videla, da je bleda kakor vosek in da ji ustnice trepete.

— Pa poznaš tistega človeka, ki je govoril z mojo materjo. — Da, gospod! Roland je stresel dolg drhtljaj; njegove oči so vzplamenele.

— Kako mu je ime? je izpregovoril s kratkim povdarmom skrajno napete nestrotnosti.

— Ime mu je Bembro; postal je škof beneški . . . Roland je zaprl oči kakor ravnokar poprej; a to pot se je zdelo, da mu jih je ranila nekakšna tajna, presilna svetloba.

— Nadaljuj! je dejal z zamolklim glasom po preteku par minut, med katerimi je bil govoril sam s seboj, kakor govori človek v izvestnih strašnih trenutkih, to je, z besedami brez človeškega izraza.

— To je najzaostnejše, gospod, kar mi preostaja povedati, je rekla Juana. Jaz sem tekala po beneških ulicah ter prodajala pomaranče in citrone, ali rože in nageljne, kakršen je bil pač letni čas. To mi je dajalo ravno dovolj sredstev, da sem mogla rediti sebe in dva goloba, ki sta se me bila privadila in sta prihajala vsako jutro kluvat na moje okno, jaz pa sem ga odpirala in jima dajala jesti.

— To je najzaostnejše, gospod, kar mi preostaja povedati, je rekla Juana. Jaz sem tekala po beneških ulicah ter prodajala pomaranče in citrone, ali rože in nageljne, kakršen je bil pač letni čas. To mi je dajalo ravno dovolj sredstev, da sem mogla rediti sebe in dva goloba, ki sta se me bila privadila in sta prihajala vsako jutro kluvat na moje okno, jaz pa sem ga odpirala in jima dajala jesti.

— Naj se še kdaj vrnem? je vprašala. — Ne, gospod, je odgovoril Roland. — Oh, zdaj razumem! je zahropel Roland. Moledovala je za moje pomiloščenje! . . .

— Ali gospod Foscari ni dož v Benetkah? je zamrmral Roland s čudnim glasom. — Da, dož je!

(Dalje)

je utemeljen v njegovih zgodovini. Posl. Rosadi je zahteval, da naj se Italija ne ozira preveč na svoje severne sosede in naj ne pade nazaj v stari cenzurni sistem. Spomenik Dan-tejev v Tridentu je znak italijanskega narodnega čuvstva. Podsekretar Calisano je odgovarjal, da vlada nima namena uničiti zgodovinske spomine v narodu, da pa mora vlada imeti ozire. Seja je bila zelo burna. Podsekretar je obljubil, da se slučaj v Florenci še enkrat temeljito preišče.

Južno-ruske železnice. Ministrski svet je sklenil graditi t. zv. južnosibirsko železnico v smeri Uralsk-Orenburg-Akmisli-Čeljabinsk-Semipalatinsk. Stala bo 150 milijonov rubljev. Istotako bo na stroške kraljevine Alajska železnica.

Kuga v vzhodni Aziji še vedno razsaja. Umrje po 24 ljudi na dan. V Vladivostoku se odklanjajo vsi rumenokožci iz mesta.

Vprašanje utrditve nizozemskega obrežja, kakor se poroča, ne pride na vrsto pred 1. 1912.

Dovoz mesa iz Rumunkega. Avstroogrška veterinarska komisija je te dni pregledovala naprave v Turn-Severinu zaradi prevažanja mesa iz Rumunkega. Komisija se je o rumunski živini in o napravah ugodno izjavila.

Veliki potres so se pojavili v Ohridi, trajali so po več minut in napravili veliko škodo. Bolgarska šola je podrtja; tudi stolp pri mošiji se je porušil.

V Herburgu je nastal požar v skladiščih in je napravil škodo nad milijon frankov.

DNEVNE VESTI.

5700 Izvodov „Jutra“! Včerajšnja številka „Jutra“ je bila tiskana že v 5.700 izvodih, za naše malenkostne razmere in v tako kratkem času obstoja našega lista naravnost ogromno število, a prepričani smo, da ne poteče mnogo časa, ko bo „Jutra“ izhajalo najmanj v 6000 izvodih, ker se število njegovih čitateljev množi od dneva do dneva.

Naš prvi jubilej. Pojutrišnjim bo ravno eno leto, odkar je izšla prva številka „Jutra“. Naši naročniki naj se nas spominjajo pri tej priliki na ta način, da nam pošljejo takoj naročnino, ako jim je že potekla in da najdejo v krogu svojih prijateljev in znancev novih naročnikov. Naročnina je tako majhna, da jo premore vsakdo, kakor je tudi z „Jutrom“ vsak napreden Slovenec lahko popolnoma zadovoljen.

„Slovenec“ — za lep ton v časopisju. Čudno, včerajšnji „Slovenec“ se zavzema — za dostojnejši ton v časopisju in bi se s tem po zobeh samega sebe in svoje strankarske tovariše. Kadar postane klerikalno časopisje dostojno, kadar preneha brskati po zasebnem življenju nasprotnikov klerikalizma in opusti napade na ženske, postanejo polemike v našem časopisju manj osebne in bolj stvarne in mirne. Z osebnimi stiki med slovenskimi časniki bi se dalo v tem oziru marsikaj storiti.

Današnja pesemca o Svetem Očetu in ljubljanskih občinskih volitvah je — kakor tudi „klerikalni marsi“, ki pride jutri na pepelnico sredo — prosto posneta po Havličkovem „krstu sv. Vladimira“. Tudi slike so vzete iz te knjige, ki jo je izdala Slovenska sekcija Svobodne Misli in se dobiva po 50 vin. izvod v knjigotržnicah.

Klerikalni agitator na južnem kolodvoru. Na južnem kolodvoru v Ljubljani službuje neki pristav T., bivši naprednjak in sedaj strasten klerikalni agitator. Posebno aktivnost je

pokazoval ta klerikalec pri reklamacijskem postopanju povodom predstojnih občinskih volitev in je dosegel izbris iz II. volilnega razreda nekaterih svojih tovarišev in se je pri tem posluževal službenih podatkov. Ta mož je tudi agent neke urarske tvrdke in prodaja železniškim delavcem ure „na obroke“, kar se nikakor ne spodobi.

Bazar pri ljubljanskih uršulinkah. Že zadnjič smo poročali, da so častite gospe mame ljubljanske nune letošnje šolsko leto odprle v svojem šolskem zavodu takozvani bazar, kjer prodajajo vse mogoče sladkarije. Dale so vsaki učenci deset kron na razpolago — seveda na račun, — da so potem lahko z velikanskim dobičkom prodale svoje blago. Z raznih strani nam prihajajo poročila, da je dobil dobička pri bazaru, katerega so si pridobile nune na račun nevednosti in sladosknednosti nedolžnih slovenskih otrok. „Schulverein“ svoto 200 kron. Koliko je na tem resnice, ne vemo. Zahtevamo najodločneje, da šolska oblast natančno preišče vsoto krivičnih zadev, obenem pa prepove nuna njih srednjeveške kramarske navade.

Tomaž Paušler — upravitelj konkurznice mase „Glavne posojilnice“. Iz zelo verodostojnega vira smo zvedeli neverjetno novico, da se klerikalci z vsoto silo potegujejo za to, da bi postal največji dolžnik „Glavne posojilnice“, klerikalec Tomaž Paušler, njen konkurzni upravitelj. Pri naših klerikalcih je res vse mogoče.

Do zemlje črne . . . Pri izrednem običnem zboru „Glavne posojilnice“, ki se je vršil preteklo nedeljo, so člani kadili klerikalni stranki in njenim voditeljem tako, da se je — vse kadilo. To pa vse radi onih borih 50.000 kron, ki jih je votal radi lepšega deželni zbor kot pomoč „Glavni posojilnici“, med tem, ko je dal klerikalni zadrudni zadrudni organizaciji — milijone. Je res še vedno preveč servilnosti in premalo moštosti pri nas.

Kapital in obresti po štiridesetih letih. Poroča se nam: Pred kratkim sta umrla dva nadučitelja, ki sta bila še le kratak čas upokojena. Mesto užitika miru in počitka po 40 letih naporega dela in hlapčevske plače sta morala kmalu leči v posteljo ter prenašati tam nove muke neumljenih boleznih. Še le smrt ju je rešila. Štirje drugi še žive, a so enaki mučeniki. To je kapital z obrestmi za trdo delo po 40 letih. Šuklje in Lampe pa stranka ljudskih sleparjev se brigajo za take reveže in njih usodo toliko kot za lanski sneg! V teh ljudeh se zrcali prava klerikalna brezsvetnost!

Gospodu kuztozu Luklu Pintarju v album. Licealna knjižnica v Ljubljani je edini zavod svoje vrste v Ljubljani na kulturnih zavodih sploh beaško revnem kulturnem centru Slovencev. Zato bi morala v vsakem oziru ustrezati vsaj relativno pač skromnim zahtevam, ki se stavijo nanjo. Temu pa žal ni tako, temveč so razmere na tej knjižnici take, da kriče do neba po nujni, temeljiti remeduri. Napake so v glavnem sledeče: Prvič bi moral biti kustos glede naročil novih knjig bolj izbirljiv. Namesto da kupi vsak ekskrement slovenske literarne psihe. (ta očitek senam ne zdi popolnoma opravičen, ker, kakor vemo, dobiva licealna knjižnica vse na Kranjskem tiskane knjige — in med temi so skoro vse slovenske knjige — po zakonu zastoj. — Op. uredn.), naj si oskrbi po močeh budgeta važnih stvari, ki manjkajo v vseh panogah znanosti in tuje literature. — Vemo sicer, da gospod kustos Luka Pintar ni in ne more biti nikak „Universalgenie“, da torej ne more biti na vseh poljih doma, vemo takisto, da sta tudi ostala, prideljena mu uradnika samo doktorja filozofije, da mu torej ne moreta v

tem oziru nič koristiti, kar je obžalovanja vredno — zato pa zahtevamo od kuztoza, da se v takih ozirih obrne v vsakem slučaju na strokovnjaka. — Seveda bo moral ob taki priliki nastopati bolj uljudno, kakor je to njegova navada napram občinstvu v biblioteki. In s tem preidem k drugi točki svoje pritožbe. Ožigosati moram namreč alire in manire gospoda Luke. Mož je namreč prototip slovenskega birokrata. Toda mož naj si zapomni enkrat za vselej, da je on radi nas tu in ne obratno. Naj bo ponosen na svoj čin, ki nam sicer prvi nič ne imponira — tega veselja mu nihče ne bo kratal — biti pa ima vzklik temu bolj uslužen kakor sedaj, če ne ga bomo mi naučili drugih manir. — Tretje, kar bi moralo biti drugače, kar se mora izpremeniti, je dejstvo, da je študijska knjižnica odprta samo od desetih do dvanajstih popoldne in od dveh do štirih popoldne. V ponedeljek, nedeljo in vsak praznik je sploh zaprta, v velikih počitnicah pa je odprta običajne ure, toda samo dvakrat na teden. To je naravnost smešno; Te ure zadostujejo sicer srednješkolskim profesorjem, da pripravirajo svoje lekcije, tistemu pa, ki študira kaj večje, pa nikakor ne, ne glede na to, da večina ljudi ob teh urah sploh nima časa, ker je v službi. Zato so na primer univerzitetne knjižnice odprte vsak delavnik nepretrgoma od osmih zjutraj do osmih zvečer — Oporekati bi znal kdo, da je onemu, ki mu te čas ne zadostuje ali ne konvenira, mogoče si vzeti knjigo eventualno proti primerni kavčiji na dom. Grdo bi se motil, To se zgodi samo v slučaju, ako je gospod kustos dobre volje, če pa ima kaprice ker je mogoče prejšnji dan pil slab cviček, vam ne da nič. — Ne bom izgubljal več besed, pravim samo: Tem skandaloznim razmeram se mora napraviti konec. Država ne kupuje knjig zato, da jih kustos gleda in se praše po regalih v študijski knjižnici in študijska knjižnica menda ni zavod sinekur, kjer naj pasejo lenobo različni srečni protežeji, ki včasih za drugo rabo niso. Capito, gospod profesor Luka?

Pri nemškem in klerikalnem zmaju V Novem Vodmatu se je za pastno nedeljo otvorila nova gostilna z zakonske dvojice I. P. On in ona vlečeta bolj na nemško in bolj klerikalno stran. Tako se nam poroča od več tistih, ki novima podjetnikoma svetujejo, naj si dasta napraviti na gostilno primeren napis: Pri nemškem klerikalnem zmaju. Dosedaj namreč še ni nobenega napisu in se je bat, da bi narodno naprednih gostov ne hoteli sprejeti v novi gostilni v Novem Vodmatu. Torej ali z nasvetovanjem napisom ali pa s pravo barvo na dan!

Slovensko deželno gledališče. Danes, v t o r e k se igra prvič po mnogih letih zopet predpustna burka „Pri belem konjičku“ (izven abonementa; za lože n e p a r). — Gosp. Anton V e r o v š e k, režiser in igrlec, slavi prihodnji teden 25 letnico svojega igralskega poklica. — V kratkem gostujejo ga. Polakova, gdč. Ljubica Careva in gosp. Fran Kramper, operni tenor iz Zagreba.

Slovensko deželno gledališče. Historična veseloigra „Noč na Karlestju“ Jaroslava Vrchlickega se nam pokaže, ako izluščimo jedro iz svojih lupin, ki so zlasti v začetku tretjega dejanja precej debele, a kljub temu zelo malo trdne, kot ljubeznivo, amizantno delo, ki kljub temu, da za pravzaprav ni posebnega pomena, ker stoji v sredini dejanja nam Slovenecem docela indiferentni češki kralj Karl IV, vendar prav zelo interesuje tako po spretni izbiri sujeta kakor po dovršeni izpeljavi in zabavnih, veselih situacijah, ki se vrste, same v sebi dobro motivovane, brez moteče vsilji-

losti in brez prevelike neverjetnosti. Prevod je oskrbela gdč. Wintrová, ki je s tem obogatila naš repertoire za jako dobro delo. — Karla IV. je izvedel g. Nučič s svojo preciznostjo v vseh karakterističnih potezah, katere mu v tem delu povdarja avtor. Koliko humornih akcentov je znal najti g. Nučič osobito v drugem aktu, ki je notabene v celem delu tudi najboljši — Elizabeta gdč. Setrilové in Alena gdč. Wintrové sta bili ljubeznivi v igri in besedi; prva je pokazala v drugem aktu v veliki sceni s Karlom svoje odlične sposobnosti, druga je pripravila svojo sicer malopomembno ulogo do veljave osobito v zadnjem dejanju. Ako po zasluženju pohvalno omenimo nazadnje — ali najprej? — tudi njihovi lepi postavi z zelo dobro vidnimi linijami in formami, še vedno nismo zašli na polje galantnosti. — G. Skrbinšek zasluži vse priznanje; prav na mestu je bil g. P o v h e; slednjemu svetujemo samo, naj o par njans manj karikuje. — Nastop g. D r e n o v c a je bil jako posrečen; pravilno razumevanje, primerno prednašanje in dobra figura sama na sebi so lepi zakladi, ki potrebujejo samo še dobre šole in veliko prakse. Vsekako pričaja Pešek g. Drenovca o talentu in dovoljni latentni igralski sili. — Manj srečno se je predstavil g. V r e č a r. Popolne sigurnosti pri prvem večjem nastopu tako ne moremo zahtevati; malo več zaokroženosti v splošnem in malo manj stereotipnih gest v posebnem, bi bilo pa ulogi prav gotovo v prid. Moduliranje glasu je še dosti primitivno. Ščasoma se seveda g. Vrečar takšnih začetniških pomankljivosti otrese; zaenkrat mu pa delen neuspeh še nikakor ne sme jemati veselja do igralskega stanu. — Obisk je bil spričo predpustnih zabav zelo slab.

— a —

Dež. sod. svetnik Vedrnjak se je čudovito izpremenil. Skoro ga ni več za spoznati. Take in slične sodbe se čujejo iz ust poslušalcev, ki radi zahajajo poslušati porotne razprave in ki poznajo Vedrnjaka, ko je nastopil kot predsednik porotnega senata. Preje rad razburjil napram strankam, posebno obtožencu ne vedno preveč ljubeznjiv, obširen pri dokazovanju, še bolj obširen pri končnih razpravnih resumejih. In sedaj? Vseskozi miren, tudi napram obtožencem dostojno vljuden, in resumejih in v pouku porotnikov kratak, stvaren in jase. Posebno obe včerajšnji porotni razpravi je vodil tako dobro, kot bi jih bolje ne mogel voditi najboljši senatni predsednik. Privadil se je pravilnejši slovenski govoric in postopanju, preostaja le še ena želja, da bi te pohvale vredne izpremembe kdaj pozneje zopet ne izpremenil. — Kakor neradi biležimo kritike na naslov vsakega kdor jih zasluži, tako še rajše biležimo kot izvestitelj javnosti to javno izraženo priznanje. Tudi mi si želimo trajnosti v tej izpremembi.

O g. Jokitschu, zobotekniku pri dr. Strašku v Novem mestu se nam glede zadnjč opisane afera v kavarni Central od tam poroča: Omenjeni nastop se ni vršil iz narodnostnega nagiba, nego stvar je bila čisto zasebnega značaja med gosti. G. Jokitch je sicer res Nemec, toda njegovi znanci Slovenci ga radi vabijo v svoje družbe in tako ga vidimo večkrat tudi v Narodnem domu. Glede slovenskega zoboteknika je pa stvar taka: G. dr. Strašek se je sam že preje potrudil na vse strani, da bi dobil kakega slovenskega strokovnjaka. Došlo je 80 ponudb, a med njimi niti ene slovenske. Iz tega je jasno, da je pač veliko pomanjkanje glede slovenskih zoboteknikov, in da mora torej g. dr. Strašek kot drugi njegovi slovenski kolegi, biti vesel, da Novomesto sploh dobi tako dobro moč, kot je g. Jo-

kitch. — G. g. dopisnike prosimo, naj se v narodnostno tako pomešanih razmerah, kot so v Novem mestu in zalibog še marsikje tudi na Gorenjskem, kolikor mogoče izogibljive poročil o narodnostnih sporih zgolj zasebnega značaja. Ured.

Ne bodo ga razkosali onega gospoda, ki so ga gospodje od sodišča na enoinsto uro hoteli imeti v Celju in v Ljubljani. Izkazalo se je namreč, da sta bili obe obravnavi zgolj po naključju tako razpisani. Zato je ljubljansko sodišče rade volje preloži razpravo na 4. marca ob 10. uri dopoldne. Kogar zanima izvedeti, kako se je tednik „Dolenjec“ pred 5. leti poročil in — umrl in zakaj zdaj še „nazaj hodi“, bo to izvedel v soboto v razpravni sobi št. 50 tukajšnega okrajnega sodišča.

Aprobirana srednješkolska knjižga. K. kr. ministerstvo za bogočasteje in uk je odobrilo z dne 10. svečana 1911, šte. 4065 slovensko učno knjigo „Kemija in Mineralogija“ za IV. razred gimnazij in realnih gimnazij, ki jo je spisal dr. Vladimir Herle, c. kr. gimn. profesor v Kranju.

„Slobodna Misao“, glasilo hrv. svobodomislecev je začela svoj II. letnik. Prva številka je zelo zanimiva. Prinaša sledeče članke: Dr. Jovan Skerlič: Slobodna Misao u Srbiji. Dr. Frant. Krejčić: L. N. Tolstoj kot filozof. L. N. Tolstoj: Lažisluzba bogu. — Andrej Niemojevski: Marijaviti na Poljskem. Dr. Lud. Wurmund: Imetje katoliške cerkve v Avstriji. — Dr. Jovan Skerlič: Antireligioznost Svetožarja Markoviča. — Melanija Janssenova: Feminizem in Slobodna Misao. — Dr. F. Müller-Lyer: Krščanstvo in znanost. — Dav. Trstenjak: Čudeži. — J. M. Renesance haabsburške monarhije. — Ivo Politeo: Narodni kralj. — Borba proti klerikalizmu na krakovskem vseučilišču. — Pokret Svobodne Misli — Kulturni boj. — Kakor vidimo iz poročila, se je tekom pol leta Sl. M. razširila po vsej hrvaški zemlji in ima že mnogo pristašev med Srbi. Nas ta napredek veseli, ker je znamenje da klerikalci na Hrvaškem ne bodo tako lahko zvaladali, kakor so mislili. Narodnina znaša 3 K na leto.

Akad. teh. društvo „Tabor“ v Gradcu priredi svoj IV. redni občni zbor v soboto, dne 4. marca 1911. v gostilni „zur grünen Steiermark (Radetzkystr.)“ Začetek ob 8 uri zvečer; vspered običajen.

„Perpetuum mobile“ je iznajden? Med tistimi britnimi glavicami ki so doslej se poskusile na rešitvi čudotvora pod zgorjenim naslovom se je pojavil tudi neki Tudja iz Prapreč na Dolenskem. Kot se nam poroča, se je temu možu posrečil izum več koles spravitelj in gibanje brez vsakega vnarnjega pripomočka. Kolesa se vrte v drugo od drugega odvisnem razmerju. Za nas, ki nismo take britne glavice je težko ta čudotvor le po ustmenem sporočilu razločnejše opisati. Mogoče, da se kd na tem polju iznajdb bolj večih Dolenjcev potrdi do izumitelja ter nam poroča, kako ta dolenski „Perpetuum mobile“ pravzaprav izgleda. Dozdevni izumitelj je priprost človek, samouk in se je s to iznajdbo baje že dolgo let pečal ter za to tudi vse žrtvoval. Vsekakor kot že omenjeno, bi nas veselilo tozadevno kaj natančnejšega izvedeti.

Naše planine so zopet pobeljene. Vihar v noči pustne nedelje je prinesel našim planinam novo snežno obleko, nam dolincem pa mrzlo ostro sapo ter občutno ohlajenje nedeljske za ta čas nenavadne gorkote. Bržkotte dobimo tudi mi dolinci že te dni kako novo vremensko obleko.

Koncert „Slov. Filharmonije“ se vrši v nedeljo ob osmih zvečer v hotelu „Union“ v prid pokojniškemu zakladu članov glasbenikov. Natančnejše poročilo sledi.

MALI LISTEK.

Klasični ali naturalistični stil?

(Konec.)

Kriččo nenaravno patetiko in divjanje pri igranju takozvanih „Haupt in Staatsaktion“-ov, ki so po svojem dejanju kolikor toliko upravičile ta način igranja, je nadomestila umirjena, a vendar ne čisto naravna igralska umetnost. Prikupna in plemenita gracioznost je bila glavni karakteristikn takratne nemške igralske umetnosti. A bila je brez življenjske energije, z eno besedo, hladna francoska umerjenost. — Tisti čas je bilo poverjeno vodstvo Weimarskega dvornega gledališča Goetheju. In ta je v svoji veliki ljubezni in v svojem navdušenju za antiko ustvaril za dotični oder čisto poseben način igranja. Antika naj bi bila igralcem vzor v govoru in v kretanjih. A zašel je predalet in zahteval od igrancev nekaj čisto novega. Predvsem je odpravil vsa naravno igro, v kolikor se je bila na nemških odrh

že udomačila. in igralci so se morali ravnati po njegovih „pravilih za igralce“. Kakor je splošni cilj teh pravil res vzvišen in vreden klasičnih iger, kakor vsebujejo ti predpisi glede jezika, izgovorjave, deklamacije, recitacije, ritmičnega predavanja itd. mnogo, kar nam mora služiti tudi še danes kot edino pravo in dobro, bi vendar bila na modernem odru vsaka klasična igra nemogoča, ko bl se ravnali po pravilih, ki se tičejo zunanosti, po katerih hoče gospod kritik da se ravnajo.

Da naštetjem samo nekaj značilnih paragrafov:

§ 37. Telo imej vzravnano, prsa izbočena, zgornje lakte narahlo pritegnjena k telesu, glavo malo obrnjeno k onemu, s katerim govoriš, ali samo v toliko, da vidi gledalec vedno tri četrtine tvoje obraza.

§ 39. Igralci naj ne igrajo v krivem umevanju naravnega nikdar tako, kakor da so sami mej sabo. Nikdar naj ne igrajo v profilu in naj ne pokažejo gledalcu hrba.

§ 40. Pomniti je treba prav posebno, da ni dovoljeno govoriti v scenerijo, temveč vedno v publiko itd.

§ 41. Glavna stvar pa je, da se

izmeje dveh igralcev pomika ta, ki govori, vedno nazaj, oni ki neha z govorom pa naprej.

§ 43. Lepa zamišljena pozitura je n. pr. za mladega moža ta, če obstane k občinstvu obrnjen (in der vierten Tanzstellung), glavo malo nagnjeno na stran, z očmi strmeč v zemljo, roke povesene.

Vzlic tem zunanostim, ki so danes pač večinoma nemogoče, se je razvil na weimarskem odru poseben, plemenit stil igranja. A ščasoma se je oddaljil vendar že preveč od narave. Igralci so igrali vse preočitno za publiko in k publiko. Vkljenjeni v stroge predpise se niso mogli pristo gibati in individualno razvijati, igrali so čisto mehanski. V nasprotju s krepkim patosom naravnih igralcev je postala ta sicer zdrava reakcija fino izstilizovane igranja čisto nekaj nenaravnega, spačenega.

Če se navdušuje g. člankar za zvesto kopiranje historičnega po vzorih Meiningerceve je to njegova stvar. Ali ostal bo s tem svojim navdušenjem osamljen. Celo Max Reinhardt, ravnatelj berlinskega nemškega gledišča in svetovnoslavni režiser, ki je bil še pred leti najbolj navdušen zagovornik zvestega kopiranja zgodovinskega mi-

lieja in resničnosti sploh, tako da je pogrnjal oder celo s preprogami, ki so bile do najmanjše travne bilke zvesta imitacija narave, celo on je izprevidel, da zvesta kopija historičnega in resničnosti ni igri v isto korist kakor samo v velikih potezah nakazana scenerija, ki po svoji konturni in barvni kompoziciji in po primerni razsvetljavi simboliško označi psihični značaj dejanja.

Končna zahteva g. kritika se glasi: „Klasična igra se igra klasično na zunaj, na znotraj pa z vso potrebno realistik“. Res ne vem, zakaj se je potegoval g. člankar ves čas za stil, ko v tej svoji zadnji zahtevi vendar tako jasno pove, da noče stila.

Pojm stil je nerazdružljiv s pojmom enotnosti. Mogoče je sicer, da igrajo v isti igr, da v isti očni različni igralci vsak v svojem stilu, ali potem nima dotična scena kakor tudi vsa igra ne stila. Krivda režiserjeva. Nemogoče pa je enemu in istemu igralcu igrati na zunaj tako, a na znotraj drugače.

Nemogoče je to že iz fizioloških dejstev. Saj vendar vemo, da je naše čutno živčevje z živčevjem naših mišič v takšni zvezi, da izprožijo efekti, ki

se porajajo v nas, nehoté gotovo gibanje v mišicah, tako, da je nemogoče na znotraj nekaj čutiti, ne da bi isto čutstvo ne našlo odziva na zunaj v naših obraznih mišicah v udih, ali pa celo po vsem telesu.

Ako bi torej igrali na znotraj realistično, bi se to moralo neizogibno zgoditi tudi na zunaj.

Toda že v svoji prvi razpravi sem trdil, da to docela realistično igranje na znotraj ni mogoče, kakor hitro govorim nenaravno: v verzih, v pesniških podobah, v govorniških kadencah. Ritmični jezik, ki je posebno pri Schillerju poln zanosa in poleta nam nehoté vsiljuje neki patos. oni pa patos, ki ga ne iščemo, ki se mu pa tudi ne izognemo. In ta patos, ki zveni nepriljeno skozi vso igro, obvladan od čustvene. premišljene igre, bo vzbuja v našem obrazu, v naših udih in v našem telesu one fizične procese, ono mimiko v širšem pomenu besede, ki je pri igranju klasičnih iger na modernem odru edino prava.

Milan Skrbinšek.

: Dne 2. marca t. l. : nova manufakturna trgovina

se otvori

na Starem trgu št. 1

(prej bazar)

JESIH & WINDISCHER

na kar slavno občinstvo iz mesta in z dežele vljudno opozarjava in se priporoča za mnogobrojen obisk.

Z velespoštovanjem

JESIH & WINDISCHER.

Nova slovenska trgovina v Ljubljani. Dne 2. marca t. l. se otvori na Starem trgu št. 1 (prej bazar) nova slovenska manufakturna trgovina Jesih & Windischer. Ime g. Windischerja nam jamči, da je podjetje v strogo narodnih rokah. G. Windischer je bil kakor znano, več mesecev zaprt radi septemberskih demonstracij in je v ječi tudi nevarno zbolel. Pričakujemo, da bo cenjeno občinstvo podpiralo novo podjetje. Svovi k svojim!

Zamenjal je nek g. sekundarij iz deželne bolnice pri sinočni gledališki predstavi svoj dežnik za tujege. Ker je dotičniku na tem, da pride zopet do svojega dežnika, se prosi g. sekundarij, da odda zamenjani dežnik v Ilirski ulici št. 25, kjer dobi potem svoj dežnik na razpolago.

Slov. strelski krožek „Centrum“ naznanja svojim članom, da se vrši prihodnje streljanje v četrtek dne 2. mesto v sredo dne 1. marca.

Umor na Karlovski cesti.

(zpred ljubljanskega porotnega sodišča.)

Pod zgorenim naslovom je „Jutra“ svojčas priobčilo o groznem zločinu na Karlovski cesti. Pod skednom Kozlerjeve vile je bil dne 20. novembra p. l. umorjen brezposelni pekovski pomočnik Valentin Schweitz, rojen leta 1879. v Podvinici v ptujskem okraju. Kot morilec se je imenoval 19. let stari pekovski pomočnik Franc Novak, doma iz Mokronoga. Zločin se je takrat splošno smatral kot umor, storjen na posebno sirov način. Pri natančnejši preiskavi pa je državno pravdnstvo ta zločin označilo le kot uboj. Tako je prišel

Franc Novak kot ubijalec na zatožno klop prvi dan točnega porotniškega zasedanja. Senatu predseduje dež. sod. svetnik Vedrnjak prisednika Polc in Kobler. Državno pravdnstvo zastopa Trenc sam, zagovornstvo dr. Vodušek.

Novak prizna dejanje.

Po prečitjanju obtožbe, obtoženec pripoveduje, da se je izučil kot pek v Radečah da je potem služil kot pomočnik v Konjicah, Brežicah, prišel 1. 1908 na Vič pri Ljubljani, bil nekaj časa pomočnik pri ljubljanskemu peku Žužku nazadnje pa kot blapec pri mokraru Zormanu. Na vprašanje predsednika, jeli res ubil svojega prijatelja, Novak jasno odgovori: Da, res sem ga ubil. Nato opisuje celo dejanje približno tako:

Z Schweitzom sva bila dobra prijatelja. Ko sem prišel 14 dni preje iz zapora, me je Schweitz v neki gostilni ozmerjal. Bil sem tako jezen, da bi bil že takrat najrajši skočil nanj, pa sem se zbal drugih ljudi. Čez 3 dni sva prišla skupaj, igrala sva karte in Schweitz mi je še poprejel rekel: kaj se bova prepirala, kar pozabi kar je bilo. Dva dni pred usodepolnim dnem pa je Novak popival in ko se je tega dne prebudil, je namesto da bi šel delat, šel zopet popivat k Bončarju pred Škofijo, kjer je izpil za 20 vinarjev šnopsa. Od tam je šel k Markiču, kjer je ostal do polu 2. ure popoldne. Napotil se je v Koslerjevo vilo z namenom, da v hlevu prespi svojo pijanost. A ko je šel mimo Babičeve kleti na Dolenski cesti si je mislil, da je še premalo pijan, šel je notri a ker je bil tam tudi Schweitz, se je nalašč vsedel k drugi mizi, kjer je v družbi treh enakih bratcev izpil 3 po pol litra šnopsa. Ko je prišel po 4. uri ven, je videl na mostu sloneti tudi pijanega Schweitza ki je njega začel zmerjati s psovkami. Skočila sta skupaj, pri čemer je Novak onega udaril s kamnom po glavi. Schweitz je na to predlagal konec, rekoč: kar pustiva se. In sta se res prijaznila ter oba odšla proti Koslerjevi vili z namenom da se prespita. Hlapec ju je odganjal stran, Schweitz se je kljub temu vlegel na kup stelje, Novak pa je šel še po cigarete. S potoma ga sreča hlapec ter mu vli, naj gre po onega in ga spravi proč. „Sel sem“ pravi ta, rekel Schweitzu naj ustane. Toda Schweitz je to ujejelo, začela sva si drug drugemu pluvati v obraz. Skrajno razburjen, primem za vago od voza, ter ga

počim za vago po glavi. Schweitz se je takoj krvav zgrudil, a ko je že ležal, sem ga še enkrat treščil z vago po glavi. Schweitz je pri tem nekaj zamrmrljal, ko pa se mu je kri scurkoma vtila raz glavo, je obmolknil. Mene je postalo strah in sem zbežal.“ Dognalo se je potem še,

da je Novak predno je odšel, obesil ono s krvjo možgani ubitega Schweitza umazano vago za voz.

Ubijalec je žganju vdan.

Konstatira se, da je Novak po izjavi lastne matere in očeta bil že kot otrok zelo vdan žganjepitju, da je že takrat prosil, naj bi mu Miklavž prinesel žganja v dar. Pijača pa je vdan tudi oče, ki je poleg čevljarije tudi tudi godec. Novak se je kot otrok pri padcu na glavi poškodoval, imel pzozeje tifus. Vendar pa je

po mnenju izvedencev sicer normalen, za svoje dejanje popolnoma odgovoren. Izvedenca izpove, da je bila lobanja ubitega Schweitza na levi strani popolnoma zdrobljena.

Že večkrat kaznovan je bil Novak, enkrat tudi radi tatvine v Novem mestu.

Zaslišanje prič

Franc Markič, Novakov bivši sodelavec pri Žužku, opisuje obtoženca v dobri luči, dočim o Schweitzu pravi, da je bil razgrajč itd. Po dejanju je prišel Novak k njemu, ter jokaje priznal zločin. Rekel je, da si vzame življenje, le še od matere se mora posloviti. — Karl Žužek pekovski mojster izpove, da je bil Novak sicer priden, toda zelo pijači vdan. — Anton Felician je služil z Novakom pri Zormanu. Opisuje prizor pri Koslerjevi vili, ko je oba pijanca odganjal proč. — Mestna stražnika Anton Kotnik ter Franc Perne izpove, kako je bil Novak aretiren in kako se je pri tem obnašal. Dejal je: (Med aretacijo po cesti): „Enega sem ubil“. (Pozneje na stražnici): Tak-le mali pek pa kaj takega velikega napravi. — Jaz sem tisti, ki ga je zaklal. Sem tako vesel, da bi še sedaj ko je mrtev po njemu skakal. — Zaklal sem ga, ker sem bil jezen na tega hudiča. — Nezaslišana priča Susteršič je pravila, da je Novak že teden preje z nožem grozil Schweitzu. Po dejanju se je proti priči bahal: Tako sem ga udaril, da se je glava z možgani vred zarila v tla. Novak je priče še-po storjenem zločinu vabil v gostilno.

Državni pravdnik.

Senat je stavil porotnikom le eno glavno vprašanje na uboj. Državni pravdnik prizna, da je velika sumnja, da je to dejanje umor. Ker pa ni prič, obtoži Novaka le zločina uboja in predlaga soglasno potrditev.

Zagovornik dr. Vodušek

se opira na nenormalno duševno stanje obtoženčvo in predlaga popolno oprostitve.

Kriv? enoglasno da!

Porotniki so vprašanje krivde uboja enoglasno potrdili. Vsled priprošnje zagovornika dr. Voduška, češ, da je Novak zločin skesano priznal, da je bil zelo razburjen, v svoji vzgoji zelo zanemarjen ter notoričen žganjepivec, je senat po kratkem posvetovanju proglašil razsodbo, s katero je

Novak obsojen na tri leta težke poostrene ječe.

Zahteva očeta ubitega Schweitza na 8 K mesečno rento do smrti, se zavrne na civilno pravno pot. Novak je kazen takoj nastopil.

Cestni rop in posilstvo ob Zali pri Idriji.

Žalosten slučaj, kot žalostne posledice slabe vzgoje se je obravnaval pri večeršnjih popoldanskih porotni razpravi. Na zatožni klopi sedi zopet kot dopolne komaj 20letni kovaški pomočnik Franc Bobnič, nezakonski otrok, rojen v Fazani v Primorju, pristojen v Laški trg na Sp. Štajerskem. Že opeotvano kaznovan zaradi tatvine in vzloma. To pot je Bobnič obtožen dveh hudodelstev, označenih v naslovu in doprinešenih

v divji samoti ob Zali

na državnih cesti med Gostovičem in Idrijo. Tako je bilo: dne 27. oktobra 1910 je 25letni Ivana Močnik imela opraviti v Hotederšici. Popoldne sama se vračaje nazaj, jo v znani divji samoti ob Zali, kjer sotesko oklepajo previsoke skale ter gozd, sreča mladi fant — obtoženi Bobnič. Prišel je iz bolnice v Gorici ter se tod vračal domov. Dekletu popolnoma neznan fant vpraša po prvi vasi in gostilni. Dobil je primeren odgovor, nato se napotil naprej. Stori pa komaj 60 korakov, se

mu zahoče po dekletu, se vrne za njo ter jo vpraša če mu pusti spolno združitve. Dekle je reklo, da ne. Bobnič v svoji razdraženi pohoti vrže dekleta ob strmino v grmovje se vleže nanj ter skuša s silo dvigniti krila, da pride dekletu do živega. Dekle pa se je krepko branilo, ga sunilo proč ter proseč, naj opusti živalski namen, ponudi mlademu pohotnežu 1 krono. Bobnič, ko je slišal o denarju je opustil prvi namen zato pa sklenil drugęga:

oropati dekletu uro in denar.

Prijel je za verižico ter ko je dekle z vso močjo stiskalo uro k sebi, zaklical:

Uro sem, čene, te zadušim!

Dekle se je te grožnje prestrašilo ter roparju ponudilo 1 K denarja. V tem dekle privleče denarnico iz žepa. Ko jo hoče odpreti ter se rešiti zločinca z obljubljeno krono, je Bobnič prijel z eno roko dekletovo roko, z drugo pa za denarnico. Dekle je z zadnjimi močmi stiskalo denarnico k sebi, istotako pa je tudi ropar napel napel zadnje sile — iztrgal denarnico iz rok ter — zbežal. Ker je bil mladi zločinec popolnoma neznan je velika zasluga idrijskega in sploh orožništva, da se je posrečilo roparja zaslediti. Dne 17. decembra so

roparja prijeli v Domžalah ter ga najprvo izročili sodišču na Brdu, odkoder so ga izročili dežel-nemu sodišču.

Obtoženec skesan prizna.

Bobnič prizna vse brez ovinkov, pripoveduje natanko kako se je dogodek vršil.

Ivana Močnik kot priča zaslišana izpove doslovno isto kot obtoženec. V denarnici je imela 6 kron 2 vinarja denarja. Denarnica sama je vredna 40 vinarjev.

Čuden izrek porotnikov.

Porotnikom so bila stavljena tri vprašanja. Prvo glede poskušnega posilstva, drugi dve zadevno ropu. Prvo-mestnik je prečital izrek, da je prvo glavno vprašanje z 9 glasovi zanikano, torej, da obtoženec ni kriv dejanja poskušnega posilstva (katero dejanje je obtoženec sam priznal), da pa sta vprašanja glede ropu enoglasno potrjena. V dvorani so se nemalo začudili prvemu izreku porotnikov.

Obsojen in oproščen.

Spričo izreka porotnikov je Bobnič le zaradi dovršenega cestnega ropu obsojen na 3 in pol leta težke in poostrene ječe, oproščen pa od krivde poskušnega posilstva.

Na tak način napadenemu kmečkemu dekletu ljudski sodniki po svoji vesti in prepričanju niso mogli dati zadoščanja. Zato pa je dovolj kaznovan za tistiš oropanih 6 K 20 vin. — Razprava se je pričela ob trideset na pet popoldne in je trajala poldrugo uro.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Aehrenthal podal svojo demisijo.

Dunaj, 27. februarja. Minlster za zunanje zadeve, Aehrenthal je danes podal svojo demisijo. Ta korak je vzbudil po vsem Dunaju veliko razočaranje. Aehrenthal je prišel do prepričanja da je njegova politika po polnoma zavožena. Krona je demisijo sprejela. Kot Aehrenthalov naslednik pride v prvi vrsti v poštev sedani avstrijski poslanik v Carigradu, obmejni grof Pallavicini. Ker pa se že sedaj z gotovostjo zatrjuje, da bo ta odklonil ponudbo, prideta kot najresnejša kandidata v poštev znani prof. Masaryk in dr. Šusteršič, ki je kakor znano, zadnje čase postal največji zagovornik Aehrenthalove politike in sploh sedanjega kabineta.

Dunaj, 27. februarja. Pozno zvečer je došlo semkaj poročilo, da je prof. Masaryk odklonil ponudbo Ostane torej samo še dr. Šusteršič. Če se tudi parlament ne bo protivil njegovemu imenovanju zunanjim ministrom, mu je portfelj zagotovljen. Nemški liberalci so že protestirali radi tega pri Bienerthu.

Nov papežev odlok.

Rim, 27. februarja. Papež Pij X. je izdal nov motu proprio, s katerim dovoljuje katoliški duhovščini ženitev. Izveti so le kardinali, škofi in vsi menihi.

Dr. Krek v smrtni nevarnosti.

Dunaj, 24. februarja. Slovenskega klerikalnega poslanca dr. Kreka, je danes zadela strašna nesreča. Postal bi kmalu žrtev atentata. Ko se je zvečer vračal po Ringstraše domov, ga je neki neznanec napadel z nožem v roki. Mimoidoči ljudje so dr. Kreku hitro priskočili na pomoč in ga rešili smrtno nevarnosti.

Dunaj, 27. februarja. Napadalec se piše Henrik Danizhar, visokošolec na Dunaju. Vzrok napada je dosedaj še neznan.

Visoka odlikovanja.

Dunaj, 27. februarja. Kakor se nam poroča, je cesar podelil zaslužnim politikom več visokih odlikovanj. Dr. Šusteršič je dobil red zlatega runa, ki se podeljuje po navadi le avstrijskim nadvojvodom; to priča o izrednih simpatijah, ki jih naš odlični politik uživa pri cesarju. Dr. Lampe je dobil naslov tajnega svetnika, pl. Šuklje pa red Marije Terezije. — (Nas iskreno veseli, da so na Dunaju vendarle začeli vpoštevati tudi Slovence. Op. ured.)

Dunajska vlada za Kranjsko.

Dunaj, 27. februarja. Dunajska vlada je dovolila 25 milijonov kron podpore za sanacijo kranjskih deželnih financ.

Sporazum med papežem in Italijo.

Rim, 27. februarja. Med Vatikanom in Italijo je prišlo do popolnega sporazuma. Podrobnosti še niso znane. Vsled tega se bo papež osebno udeležil jubilejnih slavnosti združenja Italije. V italijanskih krogih vlada trdno prepričanje, da bo radi tega nepričakovanega dogodka prišel sedaj tudi nemški cesar Viljem osebno v Rim.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik: Milan Plut.

Tiska „Učitevska tiskarna“, Ljubljana.

Telovadno društvo „Sokol“ v Ljubljani.

Vabimo brate člane, da se kar mnogobrojnejše udeleže društvene maškarade, ki bo danes v torek v društveni dvorani v „Narodnem domu“.

Obleka sicer docela poljubna, vsled sklepa odbora Slovenske sokolske zveze pa udeležba v društvenem kroju na prireditvah zgolj zabavnega značaja ni dopustna. Na zdar!

Odbor telovadnega društva „Sokol“ v Ljubljani.

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. — Za one, ki iščejo službe, 4 vin. — Najmanjši znesek 50 vin. — Pisn. vprašanjem je priložiti znamko 20 vin. — Pri malih oglasih ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v zvezkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Služkinja z dobriimi izpričevali išče službe v boljši hiši. Ponudbe pod „Služkinja“ na in-serratni oddelek „Jutra“, 124/2-1.

Mladenci želi nastopiti službo hišnika, najraje v neki vili z obdelavo vrta. Ponudbe z navedbo plače pod „666“ na in-serratni oddelek „Jutra“, 127 3-1

Lepo pohlštvo se radi odpotovanja tekom treh dni prav ceno proda. Vrhovčeva ulica 1. pritrilje. 126

Ponatis zanimivega romana

„Otroci papeža“

Je izšel in se dobi pri upravništvu „Jutra“ za 3-50 K broširan, za 4-50 K pa elegantno vezan izvod. Najbolje je, ako se istočasno z naročillom pošlje tudi denar, ker s povzetjem poslana knjiga je dražja.

Stanovanje

z eno sobo in kuhinjo se odda za majev termin. Lepi pot št. 3. Ravnotam se prodasta

dva vozova ::

in sicer že rabljen mesarski voz na peresih (fedrih) ter drugi z diro tudi na peresih.

Spominjajte se prekorigstne družbe sv. Cirila in Metoda!

*****

V „Narodni kavarni“

svira vsak dan

zadni teden

dunajska damska godba.

Začetek ob 9. uri zvečer.

Vstop prost.

Tovarniška znamka „IKO“.

Specialiteta: edina slovenska ura za telovadce. Dobi se samo pri tvrdki: H. SUTTNER, Ljubljana, Mestni trg in Sv. Petra c.

Lastna tovarna ur v Švici.

Pozor! Pozor!

Hotel „PRI MALIČU“.

Italijanska kuhinja v kleti ima na pustni torek in potem vsak dan skozi ves pustni čas, vsakovrstne

sveže morske ribe.

Cenjene družbe in obitelji, ki žele za večerjo imeti rezervirane mize, se prošijo, da to vsak dan, najkasneje do 2. ure popoldne priglasijo, ker se s tem prepričajo daljše, neljube pritožbe glede pomanjkanja prostora. Istotam se sprejemajo tudi abonenti po jako zmerni ceni. Eno kosilo velja samo 60 vin.

Sprejme se

čevljarski pomočnik

za fino šivano delo. Plača :: po cenovniku I. razreda. ::

Franc Kukman, Gajeva ulica 2.

Vabilo

k

plesni veselici

ki bo

v gostilni BREG 18.

K obilni udeležbi vljudno vabi

gostilničarka.

Hotel in restavracija „Bavarski dvor“

Dunajska cesta št. 29

se priporoča posetnikom ljubljane kot najbolj ugodno prenočišče v neposredni bližini kolodvora. Restavracija je moderno urejena.

Mir in točnost zajamčena.

Za obilen poset se priporoča

Štefan Bergant lastnik.

Diplomirani krojač
Anton Presker
Ljubljana, Sv. Petra cesta 14
priporoča svojo krojačnico in ve-
liko zalogo oblek.

Český hostinec v
Terstu

Alla Meridionale

Češka gostilna v
Trstu

!Kolesarjem!

= v znanje! =

Kdor si hoče ohraniti svoje kolo v dobrem stanju, za časa rabe pa se ogniti mnogim stroškom, pusti naj svoje kolo v zimski seziji skrbno **pregledati, očistiti** ter v primerno temperiranem prostoru shraniti.

Vse to oskrbi proti mali odškodnini, primeren prostor pa da na razpolago **brezplačno** tvrdka

K. Čamernik,
specialna trgovina s kolesi in posameznimi deli
Ljubljana, Dunajska cesta št. 9.

Dragocen dar

Vam pošljemo z obratno pošto zastonj in franko, ako nam v namen razpo-
šiljanja naših cenikov pošljete

100 naslovov (edino z dežele, ne iz glavnih mest)

zasebnih in državnih uradnikov, učiteljev, vaških duhovnikov, graščakov, gospodarskih uradnikov, tovarnarjev in tovarniških uradnikov, boljše situiranih zasebnih uradnikov, trgovcev, obrtnikov itd. s svojega bivališča in najbližje okolice snažno in razločno na polo papirja spisane.

Prodaja patentovanih novosti
L. Weiss, Dunaj II. Hofenedergasse 1.

Vinc. Richterja
pomada za lasje

je izdelek, prirejen izključno na temelju znanstvenih in zdravstvenih predpisov. Imenitne posledice se prikažejo takoj po uporabi te pomade: rasti pričnejo lasje in brada. Zabranjeno izpadanje las in povzroča rast las tudi tam, kjer jih prej ni bilo. Cena lončku z navodilom 3 K.

„Schampos“, prašek za umivanje glave.

Najboljše učinkujoči pripomoček za snaženje glave. Cena zavojčka 50 vin.

Vinc. Richter, specialisti za gojenje las
Dunaj IX. Sobieskygasse.
Za/ogojima A. MOLL, lekarnar, Dunaj I., Tuchlaubea 9

Zboljšana Kneipova metoda in ventilirane spalne čepice

so kot najbolj preizkušeno sredstvo proti nervoznemu glavobolu vseh vrst, proti potenju, vroči glavni posledicam, izpadanju in osivelosti las. Čepica pomiri živce in prozori dobro spanje in spočito glavo.

1 čepica z dvojno ventilacijo K 6—
1 „ „ „ trojno „ „ 8—

Balzam pospešujoči rast las in brade z uporabljenim navodilom

1 stekleničica • K 2.—
1 „ „ „ „ 4.—
1 „ „ „ „ 6.—

Naročila iz province po pošti le proti povzetju.
Zavoj in spremnica 30 vin. Pri naročilih čepice naj se navede obseg glave.

P. Frötscher, Dunaj III.,
Barthgasse 17.

V hiši pri „Anžoku“ v Spod. Siški, Vodnikova cesta št. 9

se oddajo s 1. majem v najem

tri lepe kleti, skladišče, hlev in podstrešje za seno.

Natančnejša pojasnila v gostilni ravnatom.

Alfonz Breznik

c. kr. zapovednik izvedenec in učitelj „Glasbene Matice“.
Ljubljana, Kongresni trg 13, (poprej Gradšče 11).

Prva, najstarejša, največja in edina domača tvrdka vseh glasbenih instrumentov, strun, (tudi specialitet) in muzikalij. Najraznovrstnejša izbira in najcena izposojevalnica prvovrstnih klavirjev in harmonijev. — Prodaja na najmanjše obroke. — Ugodna zamena. — 10letno jamstvo. — Generalno zastopstvo dvoje in kormone tvrdke Czapka Rösler, Stelzhammer, Hözl & Heilmann, Manborg, Horugel i. dr.

Popravila in ugleševanja vseh glasbil sprejema najceneje. — Vsak instrument moje zaloge je najskrbnejše preizkušen.

Popravila in ugleševanja vseh glasbil sprejema najceneje. — Vsak instrument moje zaloge je najskrbnejše preizkušen.

Sklep.

O premoženju gosp. Emerika Kukeca, trgovca v Zalcu se je otvoril 20. februarja 1911

konkurz.

Konkurzni komisar: c. kr. deželne sodnije svetnik dr. Franc pl. Kočvar v Celju.

Začasni oskrbnik konkurzne mase: dr. Vekoslav Kukovec, odvetnik v Celju.

Volilni narok: 4. marec 1911 dopoldne ob 9. uri pri tem sodišču, soba št. 51.

Priglasilni rok: do 1. aprila 1911.

Likvidacijski in poravnalni narok dne 11. aprila 1911 ob 9. uri dopoldne pri tem sodišču, soba št. 51.

C. kr. okrožno sodišče v Celju, oddelek I., dne 20. februarja 1911.

Ivan Jax in sin

v Ljubljani, Dunajska c. 17
priporoča svojo bogato zalogo

voznih koles.

Šivalni stroji za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

: Pisalni stroji „ADLER“ :

Ustanovljena leta 1831.

Največja zavarovalnica avstro-ogrške države

Ustanovljena leta 1831.

C. kr. priv. občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu

Glavni zastop v Ljubljani, Marijin trg, Sv. Petra cesta št. 2, v lastni hiši.

Zavaruje zoper požar na poslopijih, pohoštvo in blagu, tatinski vlom, škode vsled prevažanja, poškodbo zrcal in zvonov. — Na življenje in za doto v vseh mogočih sestavah. — Tekom leta 1909. zavarovalo se je 17.230 oseb za kapital nad 143 milijonov kron na življenje. — Družba je izplačala za škode nad 977 milijonov kron. Premoženje družbe znaša nad 366 milijonov kron.

Becher, ulica Stadion,

Trevisan, ulica Fontana,

Pipan, ulica Fabra,

Bevk, trg Goldoni, ||

Vovk, ulica Carduci,

Stanič, ulica Molinpiccolo,

Sekovar, Vojaški trg,

Hrast, Poštni trg,

Može, ulica Miramar,

Magolo, ulica Belvedere,

Geršina, Rojan,

Raunacher, Campomarzio,

Bruna, S. S. Martiri,

Ercigoj, ulica Masimiliana,

Rončelj, ulica S. Marco,

Cechimi, ulica del Istra,

Bruna, ulica del Rivo,

Bubnič, ulica Sete Fontane,

Gramaticopiulo, ul. Bariera,

Spöder, ulica Bariera,

Lavrenčič, Vojaški trg.

Benusi, Greta,

Kichel, Rojan,

Baje, ulica Gepa,

Luzatto, ulica Aquedotto,

Segulin, ulica Industria,

Železnik, Sv. Ivan,

Lug, ulica S. Lucia,

Zidar, Sv. M. Magdalena,

Hreščak, ulica Belvedere.

Naročajte in kupujte „JUTRO“!

Izvod samo po 4 vinarje.

Izdelovanje igrač

Ernest Hoffarth jun., Dunaj VIII.,

Pfeilgasse 34.

Vojaške oprave za otroke:

Infanterijska garnitura	K 4.—
Huzarska	„ 5.—
Planin. lovcev	„ 5.—
Dragonska	„ 5.—
Ulanska	„ 5.—
Telesne straže	„ 6.—
Prekupovalci specialni cenik.	Razpošiljatev po povzetju.

Ustanovljena leta 1818.

Ustanovljena leta 1818.

Pivovarna Mengeš

JULIUS STARE

Zaloga v Ljubljani Metelkova ulica 19.
Telefon št. 248.

priporoča svoje izborno vležano

marčno, dvojno marčno in bavarsko
:: pivo v sodčkih in steklenicah. ::

Prva Primorska Tvornica za lesne izdelke
z vodno silo

A. Kriznič & Co.

ob kolodvoru Podmelec

Sprejema v izvršitev: vse v stavbeno mizarsko stroko spadajoče izdelke za hiše, vile, šole, bolnišnice, cerkve, javna poslopja itd. kakor: Okna, vrata, podove, portale; popolne opreme ljudskih šol, šolske klopi po Rettig-ovem patentu itd.

Proračuni in načrti brezplačno.
Parketna tvornica opremljena z najnovejšimi stroji nudi parketne desčice iz hrastovega in bukovega lesa. Postrežba takojšnja za vsaktero množino!

Zahtevajte vzorce in cene.

Strugarski oddelek nudi vse v strugar. stroko spadajoče izdelke.

JAMSTVO! Vsa dela so solidno in strokovnjaško izvedena!

Obisk strokovnjaka interesentom brezplačen.

Kolinska cikorija je najboljša!

Del. glavnica:
K 5,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond:
K 450.000.

Stritarjeva ulica stev. 2.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Priporoča promese na dunajske komunalne srečke à K 18—; žrebanje: dne 1. marca; glavni dobitek: K 300.000.—.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4½%.